

fol. 436. & decis. 44. num. 5. Capola de servitutibus urbanorum. cap. 2. num. 13. Anton. Gomez. tom. 2. variar. cap. 15. de servitutibus. n. 19. Connanus commentar. juris civilis, lib. 4. cap. 6. num. 3. fol. 245. sic etiam annotarunt, & in diversis rebus consulti responsum præbuerunt Aretinus in cons. 60. Alvarus Valascus consuli. 66. num. 23. Cephalus in cons. 125. num. 4. lib. 1. & in cons. 158. num. 1. & 2. & in cons. 271. num. 17. & in cons. 288. n. 30. lib. 2. Bursatus in cons. 32. num. 57. lib. 1. Decianus in cons. 42. num. 35. vol. 5. Hippolyt. Riminaldus in cons. 381. num. 97. & in cons. 393. num. 53. lib. 4. Menoch. in cons. 201. n. 26. l. 3. Ubi eruditè ostendit, naturæ usufructus valde repugnare, quod morte usufructuarii non finiatur. Inde & notanter dicit, quod quoties agitur de interpretatione contractus qui potest intelligi, vel in concessionem proprietatis, vel usufructus, & ita res est dubia, si pactum adjectum sit, ut res transeat ad hæredes, significat proprietatem, seu dominium, non solum usufructum in eo contractu fuisse translatum, cum alioquin pactum sit contra naturam ipsius usufructus: idem Menoch. in cons. 241. num. 1. in eodem lib. 2. ubi ex prædicta doctrina, quod usufructus finiatur morte usufructuarii, & cum proprietate consolidatur, infer fundatam esse intentionem proprietariorum, cum regula pro illis sit, regulæ autem in dubio standum sit, donec contrarium probetur, & pro illa pronuntiandum, ut ex multis probarunt Cephalus in cons. 419. num. 75. lib. 3. Francisc. Beccius in cons. 101. num. 41. Decianus in cons. 80. n. 16. vol. 3. Bursatus in cons. 186. num. 9. vol. 2. Menoch. in cons. 53. num. 11. lib. 1. Et regulam qui habet pro se, intentionem suam fundatam habere dicitur, Gloss. in l. omnis definitio, in princ. ff. de regulis juris. Decius in l. 1. num. 8. ubi Doctores communiter eodem titulo. Jason in l. a Divo Pio, in principio, n. 7. ff. de re judicata. Menchaca de successione. resolutione, lib. 2. §. 13. in fine. Burgos de Paz in cons. 2. ex num. 23. cum seqq. Mieres de majorau, 1. parti. quæst. 30. num. 3. Joannes Gutierrez præctiar. lib. 3. quæst. 4. num. 13. Decianus in cons. 53. numer. 8. vol. 1. Cephal. in cons. 192. n. 7. vol. 2. Fulvius Pacian. tractat. de probationibus, lib. 1. cap. 8. n. 14. & quatuor seqq. Sicut autem finitur usufructus morte usufructuarii, finitur etiam & naturalis possessio, quæ apud eum erat, & civilis possessio proprietarii ad se trahit illam naturalem, quæ erat penes fructuarium, ut ex Baldo, Jafone, & aliis observat Natta in consilio 419. n. 3. lib. 2. & sequitur Menochius in cons. 139. n. 16. & n. 21. lib. 2. Ultra quem, idem docuit Bartolus l. si arrogator, num. 12. vers. sed hodie videtur. ff. de adoptionibus, dicens, quod possessio naturalis, quæ existerat penes fructuarium, finito usufructu, statim proprietario etiam ignoranti ipso jure acquiritur: & sequuntur Modernus in consuet. Parisiens. tit. 1. §. 30. num. 174. Tiraquellus in tractatu, Le mort fait le vis, part. 3. declarat. prima, n. 7. Tellus Ferdinandez in l. 17. Tauri, n. 63. vers. & hoc est quod proprie dicitur textus. Hieron. Gabriel in cons. 142. num. 4. & 5. lib. 2. ubi rectè probat, Usufructuario mortuo, usufructum consolidari cum proprietate ipso jure, nec esse necesse, quod proprietario aliqua restitutio fiat; Imola etiam in cons. 16. Viso casu transmissio, expressim probavit, non obstante statuto, quo possessio continuatur in hæredem, posse proprietarium, usufructu finito, propria auctoritate accipere possessionem illam naturalem, ut eam jungat suæ civili possessioni, nec per hoc incidere in poenam, l. si quis in tantam. C. unde vi: & sequuntur multi relati per Tiraquell. dicta declarat. 1. num. 5. qui pro majori intelligentia præcedentium erit videndus omnino per totam declarat. & in tractatu, de jure constituendi, in multis locis relatis per eundem dict. declarat. 1. in fine.

10 Sicut etiam finitur usufructus morte usufructuarii; sic etiam & onus ipsi fructuario ratione usufructus injunctum. Unde natura usufructus, quæ est, ut per mortem usufructuarii finiatur, efficit quod ipso mortuo fi-

niatur, & quodcumq; onus ipsi impositum, etiam quod videbatur ulterius durare ex verbis dispositionis. Quod ex aliis rectè considerat Simon de Præctis de interpret. uti. voluntat. lib. 1. interpret. 2. solut. 2. n. 19. fol. 93. & lib. 4. dubi. 11. num. 87. fol. 366. ponit exemplum, cum ab usufructuario ex dispositione testatoris præstanda sunt alimenta alicui, quoniam ipso mortuo, & sic finito usufructu, finientur pariter & alimenta, nec ab alio poterit legatarius consequi illa: & allegat textum in l. Titia, in principio, ff. de annuis legatis, & in l. Stichus, §. 12. Titia, ff. de alimentis legatis: & tamen alias præstandi alimenta obligatio, regulariter durare debet toto tempore vitæ legatarii, etiam mortuo hærede, vel capite minuto, ut cum Corneo, Grammatico, & aliis, probat ipse ibidem, d. num. 87.

Ratio autem, quare usufructus morte usufructuarii finiatur, & cum proprietate consolidetur, duplex esse potest. Prima, quia cum usufructus sit jus personale, & personæ coherens, l. prima, ff. de servitutibus, l. 3. §. finali, ff. quibus modis usufructus amittatur, cum persona ipsa extingui debet, nec in hæredem etiam universalem transire potest, l. non solum, §. 9. ff. de liberatione legatæ, l. usus aquæ, 22. ff. de usu & habitatione, l. pecoris, 4. ff. de servitutibus rusticorum, l. in omnibus, 69. ff. de regulis juris: quod in proposito rectè considerant Hugo Donellus de pignoribus, pag. 169. Connanus commentar. jur. civil. lib. 4. cap. 6. num. 3. in princ. fol. 245. Alvarus Valascus consuli. 66. num. 23. Cujacius tract. 5. ad Africanum, pag. 67. lit. F. Simon de Præctis de interpretatione ultimæ voluntat. lib. 4. solut. ultim. num. 8. fol. 436. Decianus in cons. 42. n. 35. vol. 5. & novissimè solo Aretino relato, Petrus Ricciardus ad §. finitur, Institut. de usufructu, num. 4.

Secunda ratio esse potest, quæ ex verbis ipsius Imperatorum, atq; Jureconsultorum deducitur: idè sic statutum fuisse, quia aliàs, si usufructus morte usufructuarii, cæterisque aliis modis à jure introductis non finiretur, in universum inutiles essent proprietates, semper abscedente usufructu, l. 3. vers. ne tamen, ff. de usufructu, l. antiquitas, C. eodem, §. 1. in fine, Institut. eodem tit. quæ rationes minimè urgent, cum proprietarius decedit; idcirco usufructus morte proprietarii non finitur, sed durat quousque usufructuarius vivit, per textum in l. si patri tuo, §. C. de usufructu: ubi ex communi omnium sententia sic annotavit Joan. Siquidem num. 4. §. num. 5. singulariter in hoc distinguit, & Placentini opinionem improbat.

Secundo loco constituendum est, ex prima ratione 15 proposita supra, deduci veram rationem ad text. in l. hæres meus, 78. §. quamvis, ff. de condit. & demonstrat. ubi usufructus inutiliter legatur alicui, cum morietur ipse, l. usufructum, §. 5. ff. de usufructu legato: quia confertur in tempus, quo extingui debet, ut dicit Modestinus in l. Titio cum morietur, 58. ff. de usufructu, in illis verbis: In id tempus videlicet collatus, quo à persona sua discedere in ipit. Perperam ergo confertur in mortem, quod morte ipsa finitur: & sic usufructus, qui constitutus morte intercederet, à morte constitui, aut initium capere non potest, sicut nec eo modo in stipulationem deduci ad differentiam servitutis prædialis, quæ rectè à vicino mihi legatur, cum moriar; nam & constituta servitus, prædii morte intercedere non solet, cum jus personale non sit, ut usufructus, sed reale potius, quod in hæredes transit: & hoc discrimen inter usufructum, & servitutes prædiales satis suggerit inscriptio d. l. Titio, quæ est ex lib. 9. Modestini differentiarum, quæ hanc differentiam docuit inter usufructum, & servitutes prædiales, quod usufructus inutiliter legatur cum morietur legatarius; servitus non item, ut eruditè advertit Cujacius recitationum solemnium, in lib. digestorum, ad l. usufructum, §. per totam, ff. de usufructu legato.

Secundò deducitur ratio ad textum in l. quod in re- rum, 24. §. 1. ff. de legatis 1. ubi Jureconsultus Pomponius scribit, Usufructus legatum inutile esse, si fructua-

rius legaverit usufructum, quem habet in re aliena: nam ex Glossa, & communi interpretatione DD. ibi, & Tiraquell. in tractat. Cessante causa, limit. 1. n. 24. folio mihi. 99. dicendum est: Quod legatum usufructu, cum non incipiat deberi nisi post mortem hujusmodi, cum usufructum ipsum legantis, & eo tempore jam in ejus persona extinctus sit usufructus; merito inutile existimatur, quasi collatum in id tempus, quo ceptum finiri debuisset. Id quod procedit, non solum cum is, qui habet usufructum tantum, legaverit illum, dicens se legare usufructum illius, aut illius fundi, sed etiam ubi simpliciter legaverit res, quarum usufructum dumtaxat obtinet, quia eadem ratione inutile legatum est, per text. singularem in luxor patrii, C. de legatis, per quem text. & textum in l. servi electione, §. ultimo, ff. de legatis 1. & in dict. l. quod in rerum, §. 1. communiter annotare solent Doctores, quod testator in dubio censetur legare dumtaxat jus, quod habet in re etiam si tale jus morte ipsius sit peritum, ut est jus usufructus, sic Gloss. Bartol. Bald. Salicetus, Alexand. Castrensis, Jason, Cumanus, & alii in dictis juribus. Anton. Gomez. tom. 1. variar. cap. 12. de legatis, n. 15. per totum. Menchaca de success. progressu, lib. 3. §. 21. n. ult. & §. 27. de legat. 1. n. 38. & in l. scimus, n. 4. C. de inofficioso testamento: & multis exornant Simon de Præctis de interpretatione ultimæ voluntat. lib. 4. dubitat. 50. solut. 6. per totam, fol. 433. Burgos de Paz in cons. 38. n. 8. Bursatus in cons. 6. n. 16. vol. 1. Petrus Surdus in cons. 224. lib. 2. Covar. in cap. filius noster, de testament. n. 2. Joan. Mericis de Chartulariis d. cons. 76. n. 22. & seqq. inter consilia ult. volunt. vol. 2. Anton. Galeatus Malvassia in cons. 27. n. 14. vol. 1. Joan. Gutierrez in cons. 18. ex n. 72. Azevedus in l. 3. tit. 6. lib. 5. n. 4. & 6. & 8. & 10. & 22. Aldobrandinus in cons. 25. n. 21. & 25. & 26. & 28. & 37. & 39. lib. 1. Achilles Pedrocha in cons. 2. à n. 51. usque ad n. 68. & in cons. 7. n. 11. & seqq. Joan. Vincent. Honded. in cons. 63. n. 3. & seqq. & n. 42. & 43. lib. 1. Marc. Anton. Peregrinus de fideicommissis, art. 6. n. 15. & 16. & in terminis, quod si usufructus tantum relinquatur, si res simpliciter, cujus usufructum tantum obtinet testator, relinquens, quod jus tantum videatur relictum etiam morte peritum, cum Baldo, Jafone, Bartolo, Alexandro, Corneo, Socino juniori, Zasio, Antonio Gomezio, Covar. & Menchaca, defendit Grassus §. legatum, quæst. 14. n. 9. & 12. & ita tenendam arbitror: verè enim pro hac opinione est textus expressus, qui cavillari non potest, in dict. l. uxor patrii C. de legatis, ubi Diocletianus, & Maximianus sic scribunt: Uxor patrii tui si testata decesserit, res tuas, tantum usufructum earum habens, legare non potuit. Et Glossa ibi, verbo, non potuit, opposita difficultate, quod potuerit rem alienam legare, respondet utique potuisse, sed cum jus usufructus haberet, videri illud tantum legasse, & cum nullum jus remaneat post mortem suam, non tenere legatum; nam quod voluit, scilicet usufructum, non potuit; & quod potuit, scilicet proprietatem, non dixit: sicque neutrum valet, & in ambiguo, ff. de rebus dubis.

18 Quapropter placere mihi nullo modo possunt, quæ contra Commune novissimè annotavit Anton. Pichardus in §. non solum, Institut. de legatis: ex n. 28. usque ad n. 36. ubi primum refert & improbat, sed malè quidem resolutionem communem supra relatam. Deinde in contraria sententia est, valere scilicet legatum, si is qui usufructum alicujus rei tantum obtinet, rem ipsam simpliciter legaverit. Quod evidenter repugnat verbis textus in dict. l. uxor patrii. Nec admitti potest ejusdem interpretatio, ut verba illius legis directæ fuerint ad dominum proprietatis, ad significandum, legatum valere non debere in damnum & præjudiciū domini rei legatæ, cum verisimile non sit; Imperatores ipsos de eo dubitasse; quod certum quidem erat, atque indubitabile. Dubium ergo versabatur, in hoc, quod res aliena jure legari poterat; & tamen eo casu res Joan. del Castillo Quotid. Contr. Juris Tom. I.

simpliciter legata fuit: nihilominus tamen legatum non valere dicitur, ex ratione Glossæ, vel quia testator usufructum non legat, ut alienum, sed ut suum, errore juris, quasi sibi liceat id facere; idq; præsumendum est, si usufructum, si rem simpliciter legaverit, in qua usufructum obtinet, ut eruditissimè pungit Cujacius recitationum solemnium in lib. Digestorum, ad d. l. quod in rerum, 24. §. 1. ff. de legat. 1. in princ.

Tertio loco constituendum est, ex ratione secunda 19 proposita supra, deducendam veram rationem textus in l. si usufructus municipibus, ff. de usufructu legato, & in l. an usufructus, ff. de usufructu, legatum usufructus, etiam expressim perpetuo Reipublicæ, municipibus, vel civitati, aut Ecclesiæ relictum, centum annis finiri, ob rationem prædictam, & ne si perpetuo apud Reipublicam, vel civitatem usufructus sit, proprietario proprietatis nuda sit prorsus inutilis, nunquam usufructu refuso proprietati, nec unquam usufructu recurrente ad proprietatē: sic adnotarunt communitè Scribentes ibi, & post multos eleganter Covar. variar. lib. 3. cap. 9. n. 10. per tot. Paris. in cons. 74. n. 85. & 86. lib. 3. Ruin. in cons. 143. col. 4. sub n. 11. lib. 4. Simon de Præctis firmans, omnes convenire in hoc, de interpr. ult. voluntat. l. 4. solut. ult. n. 11. fol. 436. Pancelor. Riminald. & Peregrin. ubi statim referam eos, & confirmat Regia l. 26. tit. 31. p. 3. ubi Gregor. Lopez gloss. 1. movet dubium, quod & superiores proponunt, utrum idem observandum sit in legato annuæ præstationis prædictis locis relicto? Mihi autem magis placet (quidquid 20 Hugolinus, & Bartolus repugnent) Rogerii sententia, existimantis magnam differentiam esse inter usufructum, & legatum annuum; idcirco legatum annuum Reipublicæ, Civitati, Collegio, aut Ecclesiæ perpetuo, aut simpliciter relictum, minimè extingui centum annorum decursu, sed ultra procedere, donec Reipublica ipsa finiatur. Quam sententiam contra Bartolum, cum Barbacia, Jafone, Ripa, & Socino, eruditè defendit, atque concludenter fundat Covar. variar. lib. 3. dict. cap. 9. n. 10. per totum, latius Hippolyt. Riminaldus videndus omnino in cons. 219. n. 11. & multis seqq. lib. 2. Pancelor. in cons. 20. art. 135. per totum, & cum multis Marcus Antonius Peregrinus de fideicommissis, art. 29. n. 11. videndus n. 8. fol. 275. qui, & Covarr. ubi supra, veram reddit discriminis rationem, inter usufructum, & annuum legatum. Cujacius etiam, dicens legatum annuum hujusmodi esse æternum, & sempiternum, & eandem discriminis rationem reddens, recitationum solemnium in lib. digestorum, ad l. in singulos, 8. in fine, ff. de annuis legatis, latius ad l. 8. & 9. ff. de usufructu legato, ubi agit, an etiam usufructus fisco relictus, finiatur eodem temporis spatio, & eleganter 22 probat; quod usufructus relictus civitati, vel civibus, vel Reipublicæ, amitti potest non utendo per modum, & tempus constitutum lege: sed & quasi morte civitatis finiri potest, putà si hostile aratrum in eam civitatem inducatur, ut passè est Carthago, & Numantia, & Saguntum: quod est in l. si usufructus, ff. quibus modis usufructus amittatur. Aut alio modo civitas extingui, & mori dicatur, prout explicat Petrus Gregorius in syntagmate juris, lib. 4. cap. 5. n. 16. 1. parte, ubi n. 15. explicat etiam, aratrum civitati inducere quid, & quibus inductum, ut ibi videre poterit, & in l. 23. tit. 31. partii. 3.

Quartò & ultimò constituendum est, ex eadem ratione deduci rationem textus in l. antiquitas, C. de usufructu. Antea tamen advertendum erit ad verba Justiniani in dicto §. 1. in fine, Institut. de usufructu; quatenus scribit: Ne tamen in universum inutiles essent proprietates, semper abscedente usufructu, placuit certis modis extingui usufructum, & ad proprietatem reverti. Quod idem expressim est in l. 3. ad finem, ff. de usufructu. Sed difficultatem facit, videri contraria, usufructum extingui, & ad proprietatem reverti, quia si extinguitur, ergo reverti non potest: & sic necesse esset, ut reverti 24 posset,